

освіти та культури, медичного забезпечення тощо. Проте, на сьогодні значна частина населення України погано усвідомлює корисність електронної взаємодії, недостатньо ознайоmlена з комп'ютерною технікою або не відчуває необхідності в її застосуванні. Саме тому для більшості країн сприяння в реалізації інформаційних прав громадян в сфері публічного управління є одним з найважливіших національних пріоритетів, виконанні якого відповідає окрема державна політика.

Список бібліографічних посилань

1. Правова доктрина України : у 5 т. / Нац. акад. прав. наук України; редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. Харків : Право, 2013. Т. 2: Публічно-правова доктрина України / Ю. П. Битяк, Ю.Г. Барабаш, М. П. Кучерявенко та ін.]; за заг. ред. Ю. П. Битяка. 2013. 864 с.

Одержано 12.06.2017

УДК 342.9

Олексій Юрійович ПРОКОПЕНКО,

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-6590-3364>

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Діяльність регіональних органів Національної поліції повинна бути здійснена на загальнокерівних засадах, що в науково-правових колах отримали назву принципи. Дослідження сутності принципів діяльності регіональних органів Національної поліції набуває особливого значення в контексті визначення їх адміністративно-правового статусу. Принципи, як основоположні засади, керівні начала та ідеї, що покладені в основу певної правової категорії, розкривають свій зміст та сутність не лише у науковій літературі, а й мають велике практичне значення у діяльності, насамперед, правоохоронних органів та органів Національної поліції, зокрема. Саме дотримання зазначених принципів є тим «лакмусовим папірцем», який визначає стан та ефективність діяльності органів Національної поліції України.

Аналізуючи поняття «принцип» з точки зору семантики, варто звернути увагу на те, що його зміст походить від латинського слова «*principium*», що в буквальному перекладі означає основні, найзагальніші, вихідні положення, засоби, правила, що визначають природу та соціальну сутність явища, його спрямованість і найсуттєвіші властивості.

Задля з'ясування сутності поняття «принципи діяльності регіональних органів Національної поліції», окрім вищенаведеного, необхідно проаналізувати юридичні підходи до визначення поняття «принцип». Так, в

юридичній енциклопедичній літературі наголошують на тому, що принцип є джерелом багатьох явищ або висновків, що відносяться до нього, як дія до причини або як наслідки до підстави. Окрім цього, принцип – це внутрішнє переконання людини, що визначає її ставлення до дійсності, суспільних ідей і діяльності. Також принципи – це основні засади, вихідні ідеї, що характеризуються універсальністю, загальною значущістю, вищою імперативністю та відображають суттєві положення теорії, вчення, науки, системи внутрішнього та міжнародного права, політичної, державної чи громадської організації. Принципу притаманна властивість абстрактного відображення закономірностей соціальної дійсності, що зумовлює їх особливу роль у структурі широкого кола явищ.

Таким чином, на основі наведених вище визначень і підходів до сприйняття поняття «принцип» здається можливим дійти висновку, що в більшості випадків під останнім розуміють те, що він є:

- першоосновою;
- те, на основі чого діє суб'єкт правовідносин;
- основоположна норма поведінки;
- вихідне теоретико-методологічне положення;
- загальними положеннями, якими керується індивід у своєї діяльності;
- основні, вихідні положення;
- керівні засади повсякденної діяльності осіб;
- система координат, у рамках якої здійснюється відповідна діяльність.

Вищенаведені принципи здається класифікувати за таким критерієм як сфера їх поширення на загальноправові та міжгалузеві. При цьому такий вид принципів як галузеві (що притаманні лише одній конкретно взятій сфері суспільного життя) відповідно до зазначеного критерію в нашому випадку не використовується, так як територіальні органи Національної поліції будуть діяти не тільки у відповідності до загальноправових принципів (тобто таких, що використовуються у всіх галузях суспільного життя), а й до міжгалузевих принципів (що притаманні діяльності всіх правоохоронних органів).

До загальноправових принципів діяльності територіальних органів Національної поліції, з огляду на зазначені вище законодавчі положення, слід віднести: законність, гуманізм, повагу до особи, соціальної справедливості. Більш того, серед загальноправових принципів слід назвати верховенство права.

Таким чином, верховенство права як загальноправовий принцип діяльності регіональних органів Національної поліції означає, що вказані органи засновані й вони здійснюють свою діяльність з урахуванням того, що права, інтереси та свободи особи є найважливішими цінностями та вони не можуть бути безпідставно обмежені або погіршені в будь-який спосіб.

Наступним похідним від верховенства права загально правовим принципом діяльності регіональних органів внутрішніх справ виступає

законність. Як і верховенство права, принцип законності знайшов своє конституційне закріплення. Зокрема, згідно із ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Таким чином, законність як один з найголовніших загальноправових принципів діяльності регіональних органів Національної поліції передбачає, що зазначені органи створюються згідно із законодавством і повинні діяти в суворій відповідності до нього з урахуванням його ієрархічної побудови.

Як і досліджувані нами вище загальноправові принципи діяльності регіональних органів Національної поліції, гуманізм закріплено на рівні Конституції України, у відповідності до ст. 21 якої усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права та свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Так, розглядаючи принцип поваги до особи, необхідно зазначити, що повага – це почуття шани, прихильне ставлення, що ґрунтується на визнанні чийх-небудь заслуг, високих позитивних якостей когось, чогось.

Розглядаючи принцип рівності в діяльності регіональних органів Національної поліції, слід звернути увагу на те, що з точки зору сучасної української мови «рівність» означає рівне становище людей у суспільстві, що виражається в однаковому ставленні до засобів виробництва та в користуванні тими самими політичними та громадськими правами. У науково-правових колах зауважують, що рівність являє собою один із основоположних принципів конституційно-правового статусу людини та громадянина. Так, вищенаведений принцип передбачений конституціями та законами більшості країн і міжнародно-правовими актами.

Таким чином, такі загальноправові принципи як гуманізм, повага до особи, соціальна справедливість і рівність мають тісний взаємозв'язок і в діяльності регіональних органів Національної поліції у своїй сукупності означають, що під час неї повинна забезпечуватися турбота про людину, повага до її гідності й її блага, рівного ставлення до особи, не зважаючи на її соціальне походження, віросповідання, колір шкіри, стать тощо.

Таким чином, принципами діяльності регіональних органів Національної поліції являють собою основні, керівні положення та засади, на яких ґрунтується діяльність таких органів.

Одержано 12.06.2017